

ARTÉS

Taller | *La memòria de la Revolta dels Burots*

Recuperem records a través de fotografies, documents, mapes, etc.

*No t'ho perdis!
i si vols, porta les teves fotografies.*

L'Ajuntament Vell al Carrer Ample

Autor: Claudi Sala (dubte)

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

*Festa Major de 1904 amb l'Orfeó
Manresà. L'alcalde és al balcó.* (Ramon
Creus)

L'Edifici del Nou Ajuntament - Fàbrica de Tint

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

El Nou Ajuntament

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Visita Alfons XIII (1908)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artés

Als baixos de l'Ajuntament, on hi havia el local de TV hi havia 2 ganxos sota una biga on hi havien penjat una portadora per fer de vàter ja que quan va venir el rei no n'hi havia.. (Manel Serra)

Cor del Casino Artesenc - Caramelles (1915)

Autor: desconegut

Font: Arxiu Lluís Plans Galobardes

Casino Artesenc (fundat el 1907)

Autor: Josep Palmarola

Font: Arxiu Pere Costa Mas

Cafè Nou (1936)

Autor: Amadeu Quintana

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artés

El de 1a fila, marcat amb una fletxa, és en Bou, de Cal Campaner, que va ser assassinat per la Guerra Civil.
(Victòria Fluriach)

No s'hi veu cap dona, perquè els cafès tant sols hi anaven els homes.

Cafè Nou

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Cal Berenguer

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

El 1904 el meu besavi va saltar del campanar vell i es va matar, tenia 5 fills i el més gran tenia 14 anys, a Cal Berenguer els van protegir una mica, per exemple la única noia dels 5 germans, li varen comprar un tamboret i la van posar com a ajudanta a la fàbrica, a donar fils. (Victòria Fluriach)

A partir de 8 o 9 anys ja s'hi anava a treballar.

J. E. PUIG, fotógrafo

Escudillers, 89.-BARCELONA.

Personal de la fábrica de los Sres. Berenguer y Compañía
Artés, 1892

Cal Berenguer

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

No se que va passar a Cal Berenguer però la meva mare va haver d'anar a treballar molt temps a Cabrianes i es quedava a menjar allà en una casa. (Trinitat Capdevila))

A Cabrianes no, a fora de Cabrianes perquè també era de Cal Berenguer... La meva tia va haver d'anar a treballar a totes aquelles colònies que hi havia i marxaven el dilluns i tornaven el dissabte i s'hi anava a peu. (Lluís Magem)

Eduard Berenguer i família (1908)

Autor: Desconegut

Font: Fons Museu de la Història d'Artés - Pare Faura

A la foto es veu l'Eduard, gerent de cal Berenguer, amb la seva dona i les seves 3 filles.

Es veu que aquella casa que els hi feia gràcia se la quedaven per ells.

Li deien Os Blanc perquè tenia la cabellera ben blanca. (Lluís Magerm)

D'esquerra a dreta:
Antoni Berenguer (Pota Negra)
Acompanyant del nunci
Pius Codinach (propietari d'Artés)
El nunci Francesco Ragonesi
Joaquim Serrat (metge i alcalde)
Joan Sobrevals Berenguer (jutge)

Suposem que el nunci estava de viatge i al visitar Artés, com quan venia qualsevol autoritat, va signar el llibre d'honor del poble. També suposem que l'indret és a l'Ajuntament, a dalt es veu la foto del rei Alfons XIII i de la seva dona, la Maria Cristina. (Adrià Cases)

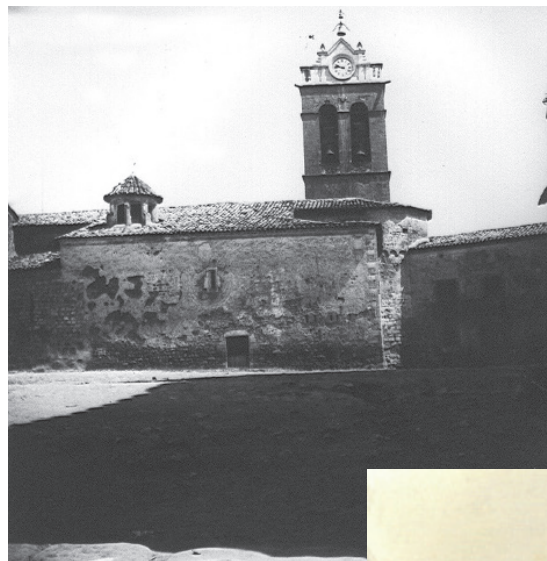
Li deien Pota Negra per la sotana negra que portava. Una vegada en una revista va sortir retratat al costat del Papa. Pel que sembla s'aprofitava de les treballadores i si una dona es negava, la despatxava a ella i al seu marit. (Lluís Magem)

Visita del nunci del Vaticà (1916)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

L'Església Vella

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Segons el que s'ha dit, ho varen enderrocar-ho tot perquè tenien terrenys per vendre cap aquí baix i volien que la gent es desplacés cap aquí. (Victòria Fluriach)

Campanar de l'església vella (1924)

Autor: Salvany i Blanch, Josep, 1866-1929

Font: Memòria Digital de Catalunya - "Biblioteca de Catalunya"

Totes les cases de per allà dalt hi ha pedres de l'església que van fer servir per arreglar les cases.(Marina Garcia)

L'església nova la va pagar casi bé tota els de Cal Berenguer. La varen inaugurar l'any 1912, la primera persona que van batejar va ser la Filomena de Cal Hosteler. (Lluís Magem)

Inauguració Església Nova (1912) - Trasllat de les peces amb els Gegants i capgrossos de Manresa

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal Artés

Inauguració Església Nova (1912)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal Artés

Inauguració Església Nova (1912)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

*El toldo de la dreta és el Cafè de la Parra (al costat del Cuartel).
(Victòria Fluriach)*

Inauguració Església Nova (1912)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Inauguració Església Nova amb Francesc Cambó i el bisbe Torres i Bages (1912)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

En esta plaza había el mercado y los barracones del fielato. Las mesas eran de piedra. El pueblo, amotinado el día 3, las destruyó

Plaça Nova - escenari principal de la revolta (foto d'entre el 8 i el 14 de gener de 1917)

Autor: Desconegut

Font: "El Progreso" (14 de gener) - Arxiu Històric de Barcelona

Vila de Ates - Dia 2 de Jover de 1917.
 Doctor Claudi Sala i Pons,
 fill natural d'Ates,
 junt amb el Poble, donan
 gracies a la verge de
 Fussimanya,
 de un poble esclat
 que va saber emanciparse
 Gracies al Dr Claudi Sala,
 Ates Vila mol benica
 el uns quans anys aquesta part
 van tenir els Burots del poble
 i els clachos de la ciutat
 El carrer de la fupidiera, el del Jordi
 sort del Pae de cel Jori pel ~~chadnadi~~ ~~la~~ ~~dei~~

1. Miquel Bosch i Jover
2. de Cal Costa (dubte)

El poble donant gràcies a la verge de Fussimanya (1917)

Autor: desconegut

Font: Arxiu Pere Costa Mas

Claudi Sala

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artés

Claudi Sala

Autor: Desconegut

Font: Ramon Creus Catot

Reglament Associació Obrera d'Artés (1917)

Autor: AOA

Font: Arxiu Lluís Reig

Construcció de La Fàbrica Nova (foto del 24 de juliol de 1917)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

La Fàbrica Nova

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Dinar de celebració de la coberta de la Fàbrica Nova (2 de gener de1918)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

A l'esquerra es veu en Claudi Sala i la seva dona amb un abric de pell.

La Fàbrica Nova (1918)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

La Fàbrica Nova

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Fàbrica de teixits Sallés (1926) i Ca l'Aguilar

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

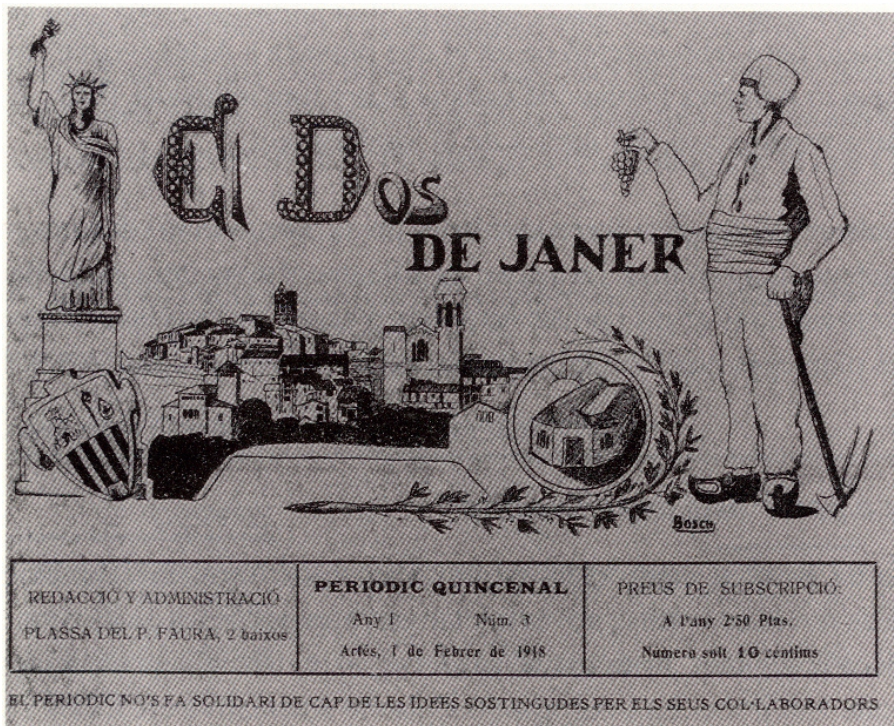

Cooperativa la Reguladora (fundada el 1917)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artés

El dia 1 de gener de 1918 es publicà el 1r número.

Publicacions

Autor: editorials

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

En Tragant, venia sovint a Artés i varem fer 50 o 60 còpies d'aquest llibre perquè el regalava a tothom. (Ramón Creus)

Joan Tragant i Sallarés

Autor: desconegut

Font: Arxiu Josep Tragant

Memorias de un pueblo esclavo que sabe emanciparse (1917)

Autor: desconegut

Font: arxius personals

Verema Artés (1915)

Autor: Torroella, F.

Font: Arxiu fotogràfic de Barcelona

Al fons es veu la casa de la Paloma, i l'edificació de l'esquerra potser la casa de Can Vila o potser el cementiri nou.

Verema Artés (1915)

Autor: Torroella, F.

Font: Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Verema Artés (1915)

Autor: Torroella, F.

Font: Arxiu fotogràfic de Barcelona

Sindicat Agrícola d'Artés (1915 - Centre Catòlic, actual Casal Artesenc)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artés

Món agrari

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Fira de l'1 de Gener

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

1904 a la Plaça Vella

Fira 1 de gener més moderna. Es veu la casa de Cal Santamans (casa amb tantes finestres) i la Torre del Felipet.

El carrer del Jardí era tant recte que arribava fina a la Torre del Casi. Després quan van fer el passeig el van tallar. (Ramon Creus)

Al carrer Jardí hi havia una petita central elèctrica, la del Jeroni (edifici de l'actual Morrison's). (Victòria Fluriach)

Abans allà hi feien electricitat per tot el poble, amb un motor de gas pobre. (Joan Serarols)

Repartiment del Dinar Als Pobres Durant el Carnaval d'Artés (1907)

Autor: Francisco Matemala

Font: Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Més tard hi havia el Timosori d'Horta que menjava molt, anava a la festa de l'Arròs (per Carnaval) i es menjava molts plats (Trinitat Capdevila)

Festa Major (principis segle XX - davant del Parc de Can Crusellas)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Li deien "els cavallitos" perquè al mig hi havia un cavall petit que li feien donar voltes. I les pedres que es veuen son de la construcció de l'església nova. (Ramon Creus)

També és de la festa de l'arròs dels pobres.
A darrera es veu la rectoria vella

Festivitats

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon C reus Catot

Es veu l'Enric Guadanyol (3r per l'esquerra)

És una processió amb el Sant Víctor, que va ser cremat per la Guerra Civil. (Ramon Creus)

Festivitats

Autor: Josep Palmerola

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Col·legi Sant Josep (1916)

Foto del darrera de l'església amb el mossén Galobardes.

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Escola municipal d'adults dirigida per Juan Palaci Jine (1903)

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Foto amb la Maria Mercedes.

Foto amb en Josep Catot Moratones (pare de la Leonor Catot).

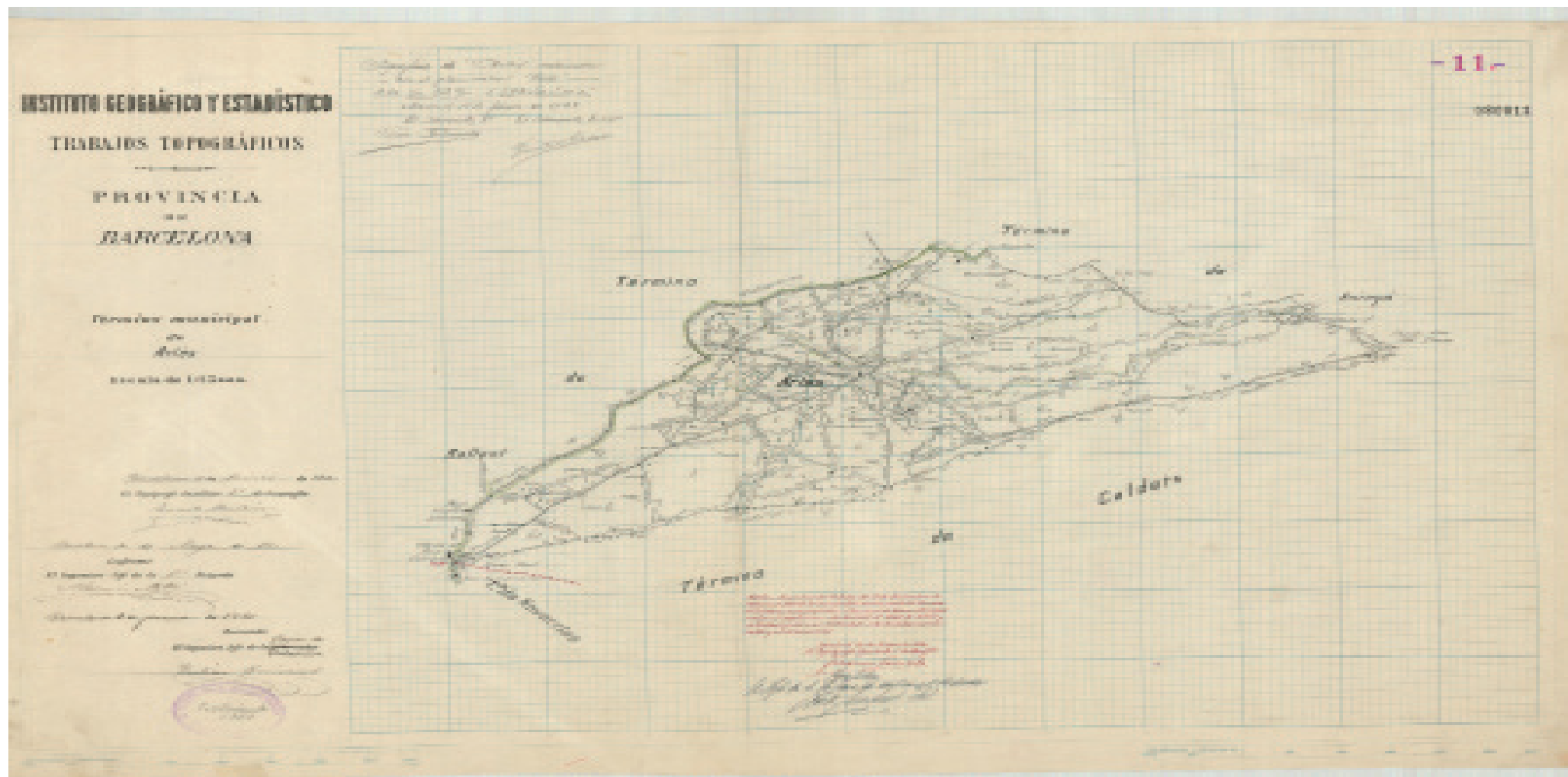
Es desconeix la data però es té constància que el 1914 el cap del sometent era l'Òs Blanc.

El Sometent

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

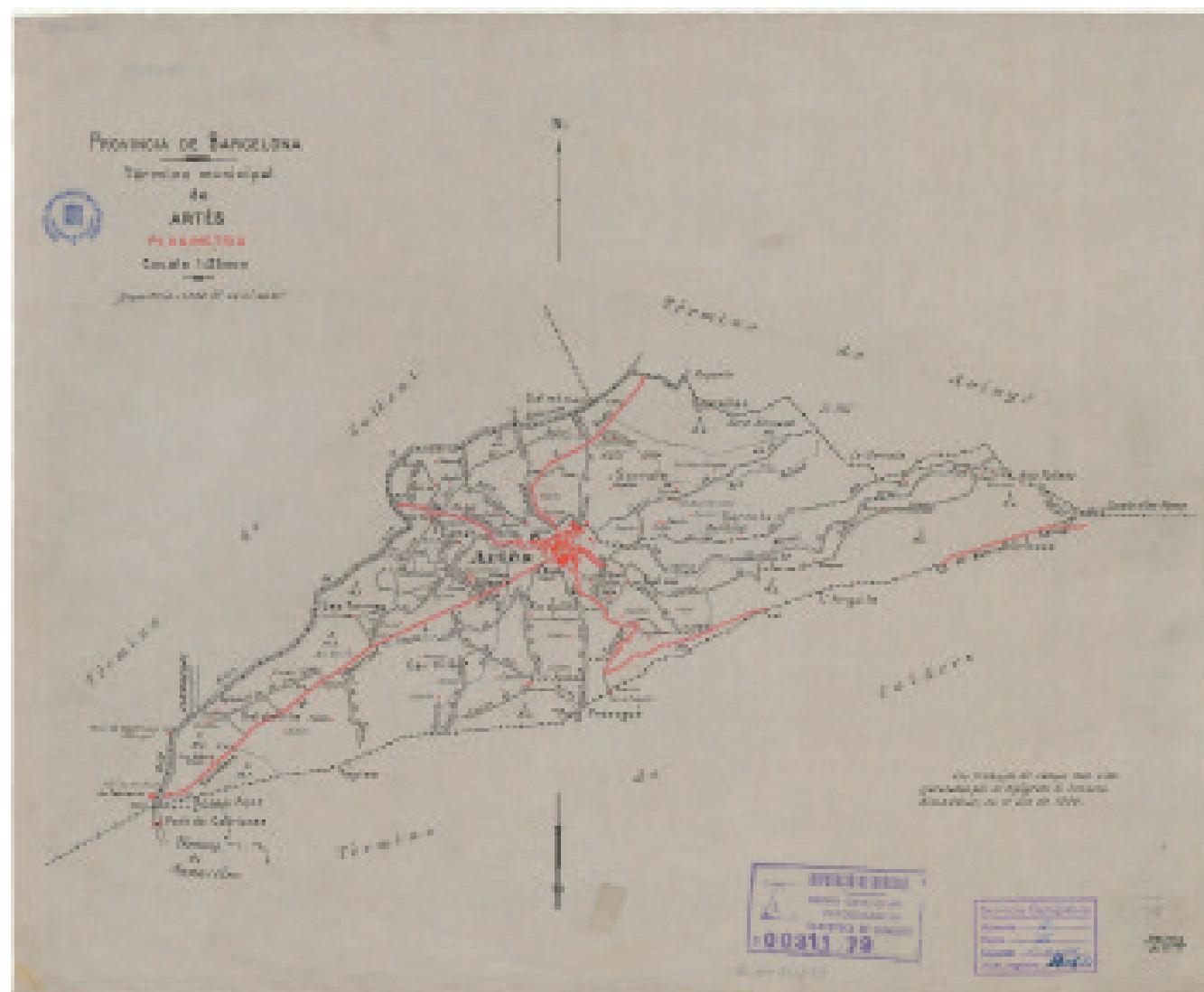

Mapa d'Artés (1920)

Autor: Ernesto Almodòvar

Font: Instituto Geográfico Nacional

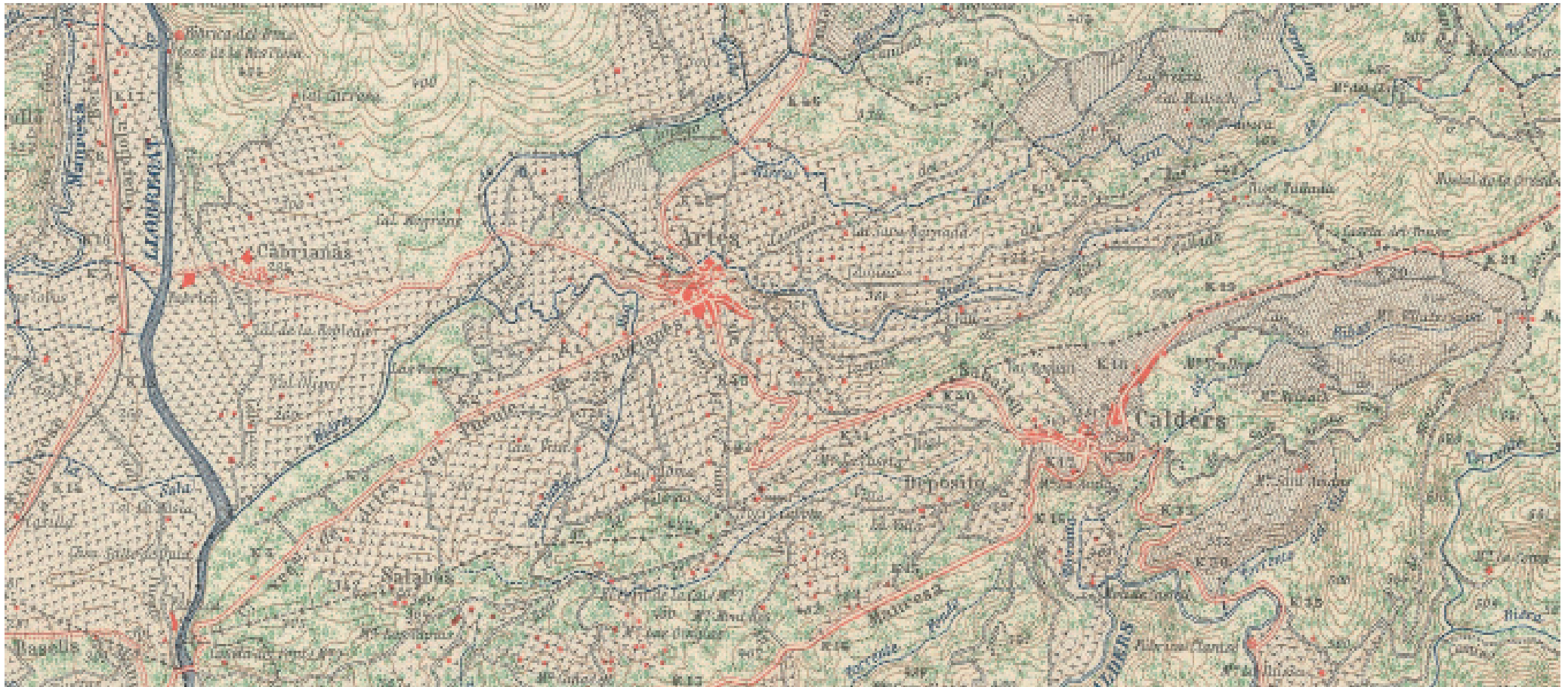

Mapa d'Artés (1920)

Autor: Ernesto Almodòvar

Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Mapa d'Artés (1930)

Autor: Direcció general del Institut Geogràfic y Cadastral

Font: Cartoteca del Institut Geogràfic Nacional

Plànol portada d'aigües d'Artés (1914)

Autor: Emili Escriche

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artés

VISTA GENERAL DE ARTÉS
1914

Panòramica d'Artés 1914

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Vista casc antic Artés (1925)

Autor: desconegut

Font: Arxiu Marina Garcia Martin

Panòramiques d'Artés

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Panòramiques d'Artés

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Vista parcial Artés (1924)

Autor: Salvany i Blanch, Josep, 1866-1929

Font: Memòria Digital de Catalunya - "Biblioteca de Catalunya"

Carrer Ample

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artès

Plasseta del Padró

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Carrer Barquera

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Carrer Barquera

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Les Cases Noves

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Històric Municipal d'Artés

Carrer Rocafort

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Ramon Creus Catot

Cal Quingles (entre 1912 - 1929)

Autor: Gallardo i Garriga, Antoni, 1889-1943

Font: Memòria Digital de Catalunya - 'Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya'

Carrer Fort (1929)

Autor: Gallardo i Garriga, Antoni, 1889-1943

Font: Memòria Digital de Catalunya - 'Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya'

Foto de l'Orfeó Artesenc, amb l'Enric Guadayol al centre. El seu germà portava el Cafè Nou (el Tonet).

El fons de la foto és Cal Feliu de la Plaça Nova

Orfeó Artesenc

Autor: Desconegut

Font: Arxiu Lluís Magem Moratones